І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЖОВТНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 24, 1958 No. 205. VOL. LXV.

АЙЗЕНГАВЕР ЗАКИДАЄ ДЕМОКРАТАМ ШИРЕННЯ СУМНІВІВ І СТРАХУ

Шикаго. — У своїй промові, виголошеній тут в середу дня 22 жовтня ц. р. в залі Міжнародного Амфітеатру до 4,500 представників Республіканської партії, президент Айзенгавер виступив знову із відкритою атакою на Демократичну партію і на її кандидатів, називаючи їх „чемпіонами інфляції" й обвинувачуючи Демократичну партію в „божевільному розпродуванні сумнівів і страху". Водночас із цим през. Айзенгавер підкреслив заслуги республіканського уряду для переборення господарської депресії, до чого причинилося найбільше те, що уряд протиставився надмірному федеральному видаткуванню, спонзорованому демократами в Конґресі. В дальшому Айзенгавер обвинувачував провідне крило Демократичної партії в радикалізмі і в маловірстві. Самозванчі ліберали, заявив Президент — уявляють собі, що для виведення країни з кризи вистачить якнайширше витрачування податкових долярів, значить, грошей, стягнених від громадян. Підсумовуючи баланс досягнень уряду в різних ділянках громадського життя, зокрема, в економіці, і в заходах для вдержання миру та зміцнення оборони ЗДА, през. Айзенгавер висловив переконання, що голоси виборців дадуть змогу республіканцям продовжувати їхню успішну діяльність і в уряді і в Конґресі. Рясними оплесками зустріли слухачі заяву Айзенгавера, що найголовнішим бажанням партії було допомогти працюючим чоловікам і жінкам вичистити робітничі спілки з ракетерів і хуліґанів. Стверджуючи, що основним завданням Республіканської партії є безупинний розвиток американської економіки, президент Айзенгавер підкреслив великі досягнення в цьому напрямку, які виявилися особливо ж у збільшенні національної продукції, яка досягнула в третьому кварталі цього року суми 440 більйонів долярів і в безупинному зрості кількости затруднених й особистих прибутків американських громадян.

ПАНІ АЙЗЕНГАВЕР НЕ БУЛА НА ЖІНОЧОМУ ПРИЙНЯТТІ, БО МАЛА БІЛЬ ГОЛОВИ

Шикаго. — Пані Айзенгавер 22-го жовтня прибула з Денверу, Колорадо, до Шикаго, де промовляв Президент, але вона не могла бути присутня на жіночому прийнятті, і негайно після приїзду положилася до ліжка в готелі „Шератон-Блекстовн". В 5:50 год. по полудні вона виїхала до Вашингтону, щоб не спізнитися на привітання грецької королеви Фридерики, яка в четвер 23-го жовтня має бути гостею в Білому Домі.

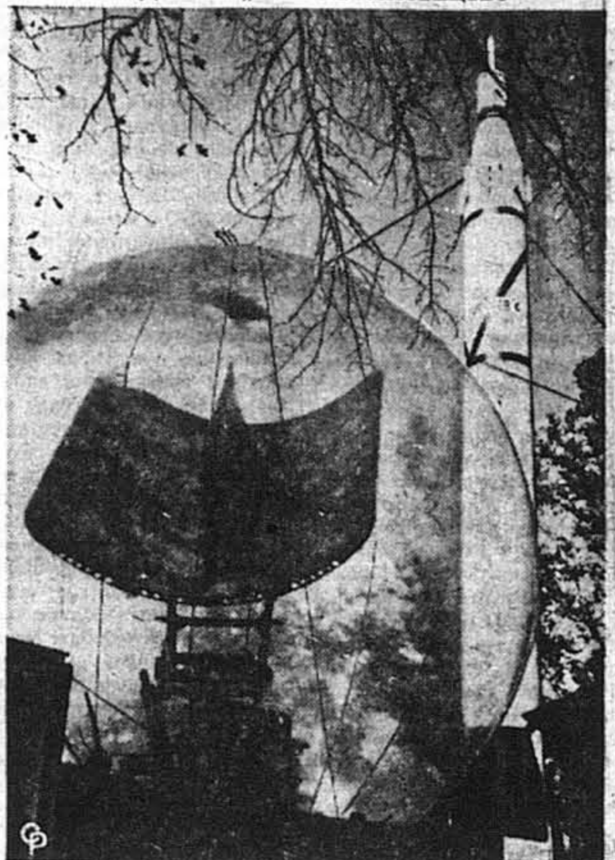
Бенсон проти лівого Конґресу

Лепір, Миш. — Секретар рільництва промовляв на фармі, яка є власністю часопису „Лепір Кавнті Пресс" і закликав „незалежних і правих демократичних виборців", щоб не допустили до вибору демократичного Конґресу, бо той Конґрес буде більше лівим від „нових і справедливих розподілів". Бенсон казав, що виборці повинні вибрати Конґрес із республіканською більшістю, щоб скріпити систему дійсно вільних підприємств, бо демократична більшість в Конґресі, на думку секретаря, ухвалювала б законопроєкти, які були б карою тим, що є прихильниками вільної економіки. „Наш нарід не хоче, щоб Волтер Рутер контролював найближчим Конґресом і щоб найменував нового кандидата на президента. Наш нарід не хоче уряду, опанованого „рутеризмом" або якимсь іншим босизмом", — казав секретар рільництва.

Рутер заявляє, що окрема Партія праці суперечила б політичній структурі ЗДА

Шикаго, Ілл. — Голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники і віце-президент АФП-КІО Волтер П. Рутер заявив в телевізійному інтерву, що він є проти того, щоб в ЗДА засновувати окрему партію праці, бо вона суперечила б основній політичній структурі цієї країни. Рутер заявив, що спілка Об'єднані Автомобільні Робітники не підтримують ні однієї партії, лише голосують на тих кандидатів, які ставляться прихильно до зорганізованого світу праці. Рутер твердив, що на виборчу кампанію видається фонди з добровільних пожертв членів, а не зі спілкових вкладок. Рутер заперечував твердженню віце-президента Ричарда М. Ніксона, який казав, що робітникам краще ведеться під республіканським урядом. „7 відсотків всієї робітної сили країни ще є без праці, казав провідник автомобільних робітників, і тому важко є переконати тих безробітних, що їм тепер краще ведеться". Рутер признав, що важко знайти таких республіканців, яких робітники могли б підтримувати під час виборів на основі їхнього дотеперішнього голосування в Конґресі, але це не значить, що ОАР підтримують одну якусь партію, бо вони голосуватимуть на особи, а не на партійну програму.

МОДЕРНЕ „ВОЄННЕ МИСТЕЦТВО"

У Вашингтоні виставлено під час спеціяльного показу ракету Юпітер-С поруч наймодернішого типу радарового з'єднання. З допомогою ракети Юпітер-С армія випустила востаннє новозбудований бальон-сателіт.

Армія випустила бальон-сателіт, доля якого не є відома

Кейп Канаверал, Флорида. — 22го жовтня армія випустила бальон - сателіт 12 стіп завдовжки, доля якого досі не є відома, бо він припинив давати сиґнали 10 секунд перед тим, поки друга частина ракети „Юпітер-С" запалилася. Цю ракету випущено в 11:21 годині перед північчю східнього літнього часу, і здавалося, що це випущення буде успішне, але після того, як припинилися сиґнали, не можна знати, що сталося з ракетою і сателітом-бальоном в космічних просторах. Цей бальон - сателіт мав давати інформації про густоту космічних просторів. Офіційне повідомлення мало появитися аж перед полуднем 23-го жовтня, але вже тепер подають, що випущення армійського сателіта - бальона закінчилося невдачею.

50 кореспондентів „Нюзвіку" передбачають 58 демократичних сенаторів і 266 конґресменів

Вашингтон. — 50 кореспондентів тижневика „Нюзвік" перевели опитуваня по цілій країні і твердять, що в цьогорічних виборах переможуть демократи, які матимуть 58 сенаторів і 266 конґресменів, а республіканці зможуть вибрати тільки 170 конґресменів і матимуть в новому Конґресі тільки 40 сенаторів. Тепер демократи мають 49 сенаторів і 235 конґресменів, а республіканці 47 сенаторів і 200 конґресменів. В передбаченнях журналістів враховано вже і двох сенаторів та одного конґресмена з Аляски, де вибори відбудуться 25-го листопада. Ці кореспонденти подають такі причини неуспіху республіканців: недавня господарська рецесія, невдоволення з проводу в Білому Домі, турботний стан закордонної політики та розлад в республіканській партії.

Монтґомері називає Айзенгавера „дійсно великою людиною"

Ню Йорк. — В журналі „Лайф" появилася нова частина спогадів польового маршала Вайканта Монтґомері, в якій цей високий англійський військовик називає Айзенгавера „дійсно великою людиною", і каже, що союзники завдячують йому велику частину своєї перемоги. На думку Монтґомері — „Айзенгавер був великим головним командантом і військовим державним мужем". Те, що комуністи зайняли Відень, Берлін і Прагу, завинив не Айзенгавер, тільки „політичні провідники Заходу". Історики називають Айзенгавера і „великим президентом ЗДА".

Українські Молодечі Організації Ню Йорку влаштовують спільний Фестиваль Молоді

Ню Йорк. — Заходами Координаційної Комісії Молодечих Організацій міста Ню Йорку відбудеться в днях 25 жовтня і 16 листопада ц. р. Другий Фестиваль Молоді м. Ню Йорку. Почнеться цей фестиваль в суботу дня 25 жовтня ц. р. о год. 10 ранку відбиванковими змаганнями жіночих і чоловічих дружин і в програму цього ж дня увійдуть ще легкоатлетичні змагання, що почнуться о год. 1-ій, по полудні. Увечорі в залях Українського Народного Дому відбудеться великий баль молодечих організацій, під час якого гратиме оркестра В. Босого. Друга частина фестивалю — Мистецький Вечір — відбудеться в неділю дня 16 листопада. Дохід з усіх імпрез призначений на Фонд Катедри Українознавства. У влаштовуванні фестивалю беруть участь такі молодечі орrганізації: „Зарево", Ліга Української Католицької Молоді, МУН, ОДУМ, Пласт СУМА, Товариство Української Православної Молоді, ТУОМ, Українська Студентська Громада, УСК та Український Студентський Клюб при Колумбійському університеті.

В НЕДІЛЮ КІНЧАЄТЬСЯ ЛІТНІЙ ЧАС

Ню Йорк. — Після півночі з суботи на неділю 26-го жовтня кінчається так званий „літній ощадностевий час" і починається так званий „стандарт тайм" (час), який триватиме до останньої неділі квітня 1959. В суботу 25 жовтня треба б перед спанням посунути вказівки годинників на одну годину взад, і тоді рано в неділю буде правильна година на ваших годинниках. Це відноситься до тих східних стейтів, де є літній час, і де жителі відосплять собі ту годину, яку були втратили при кінці квітня ц .р.

Араби бояться вмаршу Ізраїлю до Йорданії

Каїро. — З'єдинена Арабська Республіка, яка складається з Єгипту і Сирії, звернулася до Совєтського Союзу з просьбою, щоб СССР заявився по стороні арабського світу на випадок вмаршу Ізраїлю до Йорданії і вплинув на ЗДА, Англію і Францію, щоб вони не підтримували у тому поході Ізраїлю. З цією місією знаходиться тепер у Москві віце-президент Арабської Республіки і міністер військових справ маршал Абдель Гакім Амер. — Таке переконання панує серед закордонних журналістів і дипломатів в Каїро. Вони твердять, що през. Нассер лякається, що на випадок, як би після відходу з Йорданії англійських військ вибухло там повстання проти короля Гуссейна, то ізраїльські війська вмаршують туди, щоби перешкодити Арабській Республіці поширити свої впливи також на Йорданію. Однак арабські держави — на думку Нассера — дали б собі тепер раду з Ізраїлем, особливо після того, як Ірак відпав від про-західнього Багдадського пакту, коби тільки західні великодержави не підтримали Ізраїлю. Нассер не хоче активної допомоги від Совєтського Союзу, бо боїться приявности на Середньому Сході совєтських військ не менше, як приявности західніх військ. Однак він хоче, щоб Совєти „спаралізували" виступ Заходу по стороні Ізраїлю. На можливість вмаршу Ізраїлю до Йорданії у випадку тамошніх заворушень вказав Нассерові американський заступник державного секретаря Роберт Морфі, коли він переконував Нассера, щоб той заперестав підривати спокій на Середньому Сході.

Комуно-мадярський уряд не дозволив кард. Міндсенті поїхати до Риму

Будапешт. — Комуно-мадярський уряд відповів відмовно на офіційну просьбу ЗДА, щоб він дав кардиналові Йосифові Міндсенті свобідний переїзд до Риму на кардинальський собор — конклів — задля вибору нового Папи. Кардинал Міндсенті перебуває від 4 листопада 1956 року в будинку американської амбасади в Будапешті, коли то він зголосився туди і просив дати йому політичний азиль. Тому, що було ясно, що кардиналові грозить нова в'язниця, а то й утрата життя від комуністів, які вернулись до влади завдяки совєтським танкам, ЗДА прихилились до його просьби. ЗДА вистосували теперішню просьбу до комуністичної Мадярщини в справі поїздки кардинала до Риму після того, як у Рим був на урочистій Богослужбі за померлого Пія XII державний секретар Доллес, який — видно — почув таке бажання від Колеґії кардиналів. Відмова комуністів — коментує преса — здивувала Захід, бо самі комуністи кількакратно давали відчувати, що вони не мали б нічого проти того, щоби кард. Міндсенті виїхав з Мадярщини, а тепер була для цього добра нагода. В американській ноті не було згадки про поворот кардинала на Мадярщину і він, мабуть, був би уже залишився в Римі.

Ливан хоче позбутись обсерваторів Об'єднаних Націй

Бейрут. — Колишня опозиція за правління б. президента Каміля Шамуна, яка тепер має в Ливані свого прем'єра Рашіда Карамі, натискає на уряд, щоб той формально відкликав свою скаргу, зголошену до Об'єднаних Націй ще 22-го травня ц. р. проти З'єдиненої Арабської Республіки за підривну роботу й збройну інфільтрацію. Внаслідку тієї ливанської скарги, що її вніс і обороняв тодішній ливанський міністер закордонних справ Шарль Малік, який тепер є президентом Генеральної Асамблеї ОН, Об'єднані Нації вислали були до Ливану своїх обсерваторів, а ЗДА вислали 15-го липня ц. р. війська і парашутистів. В міжчасі справу на терені ОН частинно зліквідовано прийняттям резолюції 21-го серпня ц. р., яку запропонували були самі арабські країни, але формально справа все ще „існує", бо виконавцем тієї резолюції є генеральний секретар ОН Гаммершилд, який ще її не „скінчив". На терені Ливану діє понад 100 „обсерваторів" ОН з численним допоміжним персоналом, власним автомобільним парком, своїми гелікоптерами і т. д., й вони залишаться також після відходу американських військ, що саме тепер іде приспішеною ходою. Ото ж ліві, чи пак націоналістично - мусульманські кола в Ливані гадають, що формальне відкликання ливанської скарги вможливить відкликання також обсерваторів ОН, а воно з черги вплине на покращання взаємин з З'єдиненою Арабською Республікою, яка — за прикладом СССР — є проти всякої „чужинецької контролі".

НАД ІТАЛІЄЮ ЗУДАРИВСЯ АНГЛІЙСЬКИЙ ЛІТАК З ІТАЛІЙСЬКИМ

Рим. — Над містечком Неттуно, недалеко історичного міста Анціо, за 35 миль від Риму, зударились у середу 23-го ц. м. англійський 4-турбомоторовий пасажирський літак „Вайкавнт" з італійським військовим ракетним літаком. Згинули всі 26 пасажирів і 5 членів військової залоги. Пільот військового літака вискочив в останній хвилі парашутом і лежить важко ранений у шпиталі. Зудар прийшов у висоті 23,500 стіп. Пасажирський літак летів з Лондону до Неаполю і Мальти. Віднайдено тіла всіх жертв. Катастрофа сталась зараз по полудні, за ясного дня і гарної погоди.

ДОЛЛЕС ЗАКІНЧИВ СВОЇ ВІДВІДИНИ НА ФОРМОЗІ

ВІЛЬНИЙ КИТАЙ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ЗДОБУВАННЯ СИЛОЮ КИТАЙСЬКОГО СУХОДОЛУ. — АМЕРИКА ОБІЦЯЄ БОРОНИТИ ПРИБЕРЕЖНІ ОСТРОВИ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОГО НАСТУПУ.

Тайпей. — В середу 22 ц. м. закінчено триденні розмови державного секретаря Джана Фостера Доллеса з президентом вільного Китаю Чіянг Кай-шеком. У спільному комунікаті, зміст якого коротко подало радіо - повідомлення в четвер уранці, стверджується, що вільний Китай, як демократична країна, не має заміру користуватися силою для осягнення своїх ідеалів визволення Китаю від комуністичної влади. Водночас стверджено, що З'єдинені Держави льояльно виконають свої союзницькі зобов'язання та допоможуть вільному Китаєві оборонити прибережні острови, якщо китайські комуністи затакували б їх. Докладніше можна буде подати зміст того комунікату після проголошення його повного тексту в ЗДА. Державний секретар Доллес, який на день продовжив своє перебування на Формозі, вже відлетів до З'єдинених Держав. У своїх розмовах з президентом вільного Китаю маршалом Чіянг Кай-шеком він з'ясував усі непорозуміння, які виникли між ЗДА й вільним Китаєм. Стверди це асистент державного секретаря для далеко - східніх справ, Волтер С. Робертсон, який брав участь у тих нарадах. Він назвав конкретно три точки, що їх прийшлося роз'яснити, щоб не залишали фальшивої інтерпретації. Першою з них була згадка державного секретаря на одній з недавніх пресових конференцій про нібито завелику військову залогу на Квімої. Вияснено, що Доллес критикував раціональність розбудування тієї залоги до сили 100,000 війська в минулому, але, що ні він, ані ніхто інший не думає про можливість зменшування залоги в обличчі комуністичних атак, та що, зрештою, ЗДА вважають цю справу — внутрішньою справою командування військ вільного Китаю. Далі, у вільному Китаї настало схвилювання з приводу згадки Доллеса, що поворот китайських націоналістів на суходіл є „проблематичний". З'ясовано у теперішніх розмовах, що Доллес мав на увазі час і спосіб, як той поворот відбудеться, але не сумнівається, що комуністичний режим в Китаї не вдержиться. Врешті третій пункт непорозумінь — роля Сьомої Фльоти на водах Формози. З'ясовано, що Сьома льота надалі конвоюватиме націоналістичні китайські кораблі на міжнародних водах і у випадках дійсної військової потреби. На бенкеті у честь Доллеса, Чіянг Кай-шек славив свого гостя і цитував його слова з-перед року про невідхильність упадку комуністичної влади в Китаї. Доллес, відповідаючи, запевнив, що він не говорив тих слів у реторичному запалі, а з глибокого переконання. Союз між вільним Китаєм і Америкою скріпився, а не послабився — стверджують перші коментарі на тему вислідку відвідин Доллеса на Формозі.

ЗДА продовжуватимуть допомогу альжирським втікачам в Тунісії

Туніс. — Американський уряд запевнив Тунісію, що буде продовжуватись допомога, яку ЗДА дають — головно харчами, одягами і ліками — на утримання 80.000 втікачів з Альжиру на туніській території. ЗДА витрачають на таку допомогу кругло по $1 мільйон річно. Міжнародний Червоний Хрест на своєму недавньому конґресі в Ню Делі в Індії звернувся з закликом до всіх держав жертвувати на альжирських втікачів, але той заклик не мав голосного відгуку. Всі держави, включно з Совєтами, які стільки горлають про нещасливий Альжир і французьку жорстокість, склали ледви $116.000. Сам туніський уряд хотів би спекатись альжирських втікачів, але вони не хочуть вертатись до Альжиру, звідкіля втекли не так з приводу переслідувань, як внаслідку страшних умовин життя на теренах, де від чотирьох років ведеться партизанська війна альжирських націоналістів проти Франції. Тому, що ця проблема тісно пов'язана з політичними моментами, її розв'язання ще трудніше. Найближча зима збільшить горе втікачів. Французи твердять, що з тієї допомоги насправді користають — партизани.

В Совєтах плянують поборювання алькоголізму законами

Москва. — Нікіта Хрущов, який — як відомо — має міжнародну „славу" аматора чарки, заповів у промові до своїх односільчан в свому рідному селі Каліновка наприкінці минулого тижня, що небавком появиться строгий закон про боротьбу з алькоголізмом. Ту промову московські газети оприлюднили в минулий вівторок 21 ц. м. Хрущов заявив, що за законом вільно буде продавати в ресторанах і шинках тільки по одній чарці горівки та що шинкарі й реставратори будуть взагалі відповідальні, однаково з пияками, за тверезість споживачів. Хрущов признав, що той, хто захоче випити 5 чарок, зможе дістати їх у 5-х різних ресторанах, але це буде получене з трудом і нагодою „протверезіти подорозі". Будуть підвищені кари на „хуліґанів", які напастуватимуть людей по п'яному, як теж встановлені „осередки протверезіння" для пияків. Окремі гострі кари будуть визначені на винуватців тайних горалень, що женуть самогон. У СССР підвищено в січні ц. р. на 10 - 20% ціни на алькогольні напитки, але воно не зменшило консумпції алькоголю.

В АМЕРИЦІ

● 76-річний Михайло Кричковський із Джерзі Ситі, прибиваючи до вікна дошку, щоб ніхто з малих дітей через вікно не випав, утратив рівновагу, впав з висоти 35-ох стіп і вбився.

● У своїй промові в Лос Анджелесі, Каліфорнія, президент Айзенгавер, рекомендуючи віце-президента Ричарда М. Ніксона, сказав, що він дає світлий приклад посвяти для справи доброго уряду і тому всі республіканці мусять його наслідувати. А тоді — заявив Айзенгавер — запевнена перемога в цьогорічних виборах.

● Пані Катерина Клімас із Мінеолі, Лонг Айленд, Н. Й., їздила до Польщі, щоб оформити приїзд до ЗДА своїх батьків. Департамент оборони відмовився видати їй посвідку про льояльність, і її звільнили з праці в оборонній фабриці, де вона працювала 18 років. У Польщі живуть три її сестри і три брати.

● Директор меншостевого відділу в Республіканському Крайовому Комітеті, Вел Вашингтон, закликає неґрів не голосували за демократів, бо, мовляв, демократичний Конґрес нічого, крім расової сеґреґації не може їм дати. Головами 8 сенатських і 13-ох конґресових комісій є південні демократи, які є проти об'єднання шкіл.

● На Виховній Корпорації у Вашингтоні, в якій взяло участь 54 виховники й науковці, рекомендували запровадити навчання російської мови в публічних народних і середніх школах. Учасники конференції, очевидно, не розуміють того, що добре пізнати СССР можна тільки вивчивши мови народів, які змушені жити під владою большевиків: українську, білоруську, грузинську та ін.

● Державне статистичне бюро в Оттаві повідомляє, що канадійці дедалі більше воліють малі закордонні моделі авт, як великі американські. В серпні ц. р. число проданих американських авт зменшилося на 19 відсотків в порівнянні з цим самим місяцем минулого року, а число куплених малих закордонних авт зросло на 22 відсотки.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Пропам'ятну книгу „Українці в Арґентині" вирішила видати управа Центрального Товариства „Просвіта" в Буенос Айрес. Це видання має на меті дати документарний огляд початків, розвитку і сучасного стану українського організованого суспільно - громадського життя в Арґентині. Для зібрання матеріялів створено окрему редакційну колеґію і проголошено заклик до українського громадянства з проханням надсилати не тільки статті, і спогади, але теж друковані окремі видання і фотографії з діяльности українських установ і товариств в Арґентині.

● Доктора Миколу Мостовича спеціяліста в ділянці фізичної хемії, покликано на викладача в Університеті Люїсвілл в Кентакі. Як повідомляє офіційний орган цього ж Університету „Ді Кардінал" (в числі з 25 вересня ц. р.), д-р М. Мостович студіював в Европі і був промований на доктора в Паризькому Університеті. Перед прибуттям до ЗДА (в 1950 р.) він працював для французької Національної Ради Дослідів і, перебуваючи вже у ЗДА, перед своїм покликанням до Університету в Люїсвіл був зайнятий, як дослідник в ділянці металюрґії та фізичної хемії в Рейнолдс Метал Компані. Народився Микола Мостович 1915 року в родині священика, що її потому совєтська влада депортувала на Сибір. Сам він був в'язнений за Польщі в Березі Картузькій і потому німцями в концтаборі в Авшвіц.

● Про „Маніфест Руської Трійці" (Думки і кличі Русалки Дністрової") прочитає доповідь проф. Володимир Дорошенко на засіданні, влаштованому спільно Літературознавчою Секцією УВАН у ЗДА і Філологічною Секцією НТШ в Америці. Відбудеться доповідь в суботу, дня 27 жовтня ц. р., о год. 7-ій вечора в залі Українського Інституту в Америці при 2 Іст 79 стріт в Ню Йорку.

У СВІТІ

● На Мадярщині звільнено трьох письменників і журналістів, засуджених рік тому на довгорічні в'язничні кари за участь в революції. Одним з них є 51-річний видатний письменник Золтан Зельк, близький приятель убитого комуністами кол. прем'єра Імре Надя.

● Нікіта Хрущов, промовляючи до робітників в Красноярську (Урал), нахвалявся, що Совєти дійшли до такої технічної могутности, що треба одягнути „кафтан безпеки" на кожного, хто у своєму божевіллі наважується аґітувати за війну з СССР.

● Під час ревії в Ґаррік Театрі у Лондоні влетів на сцену великий барвистий метелик. Головна артистка ревії, Дора Бріян, яка смертельно боїться метеликів, зляканo крикнула. Щоб врятувати ситуацію, інша акторка, кинулась ловити метелика, переплітаючи цю „сцену" відповідними окликами. Нарешті вона впіймала його і сховала в торбинці. Публіка була переконана, що все це була заплянована частина ревії.

● В Антарктиці, недалеко новозеляндсько - американського табору, розбився американський транспортовий літак. Із 13 членів залоги згинуло 6, а два важко поранені. Про цю катастрофу повідомлено з поміччю ручного надавчого радіоапарата. Рятункова експедиція мусіла пробиватись через сніговію на просторі 30 миль, поки дісталась до місця катастрофи.

● Дипломатичний корпус в Москві був приявний у одинокій в столиці СССР невеличкій католицькій церкві на Богослужбі, відправленій з приводу смерти Пія XII. Церква була вщерть повна.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГАРМАТНА ДИПЛОМАТІЯ

23 серпня ц. р. китайські комуністи несподівано розпочали засипати невеличкий острів Квімой у Формозькій протоці з його 130,000 мешканців гарматним вогнем і так само несподівано 6 жовтня ц. м. припинили бомбардування. Вони заповіли спокій спершу на тиждень, а після того ще на два тижні, себто до 29 чи 30 цього місяця. Але знову цілком несподівано минулої неділі відновили бомбардування. За кожним разом західня преса намагається розгадати причини цієї гарматної дипломатії: що крилося за зламанням кількарічного затишшя і відновлення воєнного галасу, — з яких причин Пейпінґ рішив потім знову замовкнути і подати надію на замирення, — чому, врешті минулої неділі знову розвіяно надії оптимістів і протягом несповна трьох пополудневих годин обкидано впертих мешканців того нещасного острова новими 10 тисячами стрілен?!

В усіх цих трьох випадках іде тільки про тактичні ходи, отже дипломати й журналісти розгадують таємниці не політики, а тактики китайських комуністів. Бо їх політична ціль була і є та сама, всім відома: поширити своє володіння спершу на всі землі Китаю з-перед періоду японської окупації, опісля на весь південно-східній та південний континент Азії і далі скрізь, де тільки можна. Після того, як 8 грудня 1949 року уряд і війська вільного Китаю перенеслися з азійського континенту на прибережні острови та Формозу (Тайвань), китайські комуністи не могли продовжувати переслідування їх, бо не мали ні фльоти, ні летунства. Спорадичне і не грізне обстрілювання прибережних островів, головно Квімою і Матсу, припинилось зовсім, коли на тамошніх водах появилася могутня Сьома фльота. 3-го березня 1955 р. підписано формальний договір взаємної безпеки і приязни між вільним Китаєм і ЗДА, і комуністам стало ясно, що реалізувати свою „визвольну" політику супроти прибережних островів і Формози — це значить викликувати війну з Америкою. Зрештою, комуністичний Китай був в міжчасі заанґажований активно в Корейській війні, яка скінчилась перемир'ям щойно 27 липня 1953 року.

Як твердять прерізні коментатори, на рішення комуністів відновити обстріл Квімою вплинуло кілька причин: поважний зріст військової сили комуністів завдяки совєтським доставам; стягнення з Північної Кореї від 250,000 до 400,000 китайських вояків; політичний неспокій всередині Китаю; переконання, що у західньому світі та й в самій Америці думки щодо потреби підтримувати Чіянґ Кай-шека поділились; конечність заімпонувати власним масам і всім народам Азії новою динамічною політикою, новим територіяльним здобутком. Але експеримент не вдався: витрачено протягом лише шістьох тижнів півмільйона гарматних набоїв на те, щоб переконатися, що 1. мораль націоналістичної залоги не заломалася, 2. голодом узяти острова не можна, бо вільний Китай з допомогою Сьомої фльоти переломив бльокаду, 3. ЗДА рішені боронити Квімой-Матсу збройно, 4. внутрішня опозиція в ЗДА і в західньому світі щодо далекосхідньої політики Айзенгавера-Доллеса згоджується з ними, що потурати аґресії не можна, і 5. на публічну опінію в невтральних країнах Азії мова гармат Пейпінґу зробила препогане враження. До того ж у Варшаві розпочато дипломатичні переговори. Отож комуністи, в політиці великі реалісти, „врятували обличчя" арґументом гуманітарности супроти населення Квімою та братерської миролюбности супроти вільного Китаю — і припинили вогонь.

Зірвання перемир'я вони пояснюють тим, що, всупереч пересторозі, американська фльота конвоювала націоналістичні кораблі, а вільний Китай все ще виявляє свою войовничість. Обидва арґументи фальшиві, бо Сьома фльота дбайливо стояла осторонь не то 3-милевої, а й 12-милевої смуги біля Квімою, а Чіянґ Кай-шек припинив обсерваційні лети над китайським суходолом і заявив, що Квімой не є і не буде випадовою брамою для походу проти комуністів. Тому найбільш вірогідним є здогад, що нове комуністичне бомбардування Квімою не означає відновлення стратегічного пляну наступу проти Формози, а є тільки політичною демонстрацією у зв'язку з конференцією на Формозі представників вільного Китаю з Доллесом і ген. Тейлором.

Гарматна дипломатія Пейпінґу повинна мати протилежний до сподіванок комуністів ефект: замість залякати Америку і вільний світ, вона повинна зміцнити їх у переконанні, що надії на заспокоєння комуністичних апетитів будь-якими дрібними поступками — даремні. Це нове бомбардування повинно підсилити сторожкість і дати в руки Чіянґ Кай-шекові сильніші атути. Бо на мову гармат навряд чи можна відповідати новими заявами про можливість співіснування.

В УМОВИНАХ КОЛОНІЯЛЬНОСТИ

Найвищою науковою установою, зорганізованою за зразком Академії Наук СССР, але з меншими прероґативами і компетенціями, є Академія Наук Української ССР, скорочено АН УССР. Згідно з § 10 її статуту, затвердженого Радою народних комісарів УССР в 1936 р. після перейменування ВУАН на АН УССР і переведення в ній основної чистки „буржуазно-націоналістичних" елементів, „Академія Наук складається з дійсних членів — академіків, почесних членів, членів-кореспондентів та основного штату наукових співробітників, що працюють в установах Академії Наук".

Академіками, значить, дійсними членами Академії Наук можуть бути обрані, як постановляє згаданий статут (§ 11), тільки ті „учені, що збагатили науку працями першорядного значення, що сприяють соціялістичному будівництву (. . . — О. Р.) СССР". Почесними членами можуть бути іменовані ті, що „збагатили науку працями світового значення" (§ 12). Членами-кореспондентами, нарешті, можуть бути обрані „видатні вчені по різних галузях знання" (§ 21 цього ж статуту).

Процедура вибору академіків і членів-кореспондентів дуже складна. Абстрагуючи від того, що кандидати мусять бути затверджені компетентними партійно-поліцийними чинниками, вибори нових академіків і членів-кореспондентів можуть бути проголошені тільки тоді, коли є відповідні вакансії, значить тоді, коли президія АН вирішить, чи точніше, коли їй скажуть такі вибори проголосити. Подавати кандидатів мають право не тільки наукові установи й окремі наукові робітники або групи наукових робітників, але й „громадські організації", що ніякого відношення до науки не мають. Кандидатури на академіків і членів-кореспондентів можуть бути подавані на руки президії АН протягом двох місяців після проголошення відповідних повідомлень у пресі. Колись треба було повідомляти про це в московських „Ізвєстіях" і „Вістях ЦВК УССР", тепер вистачає їх надрукування в російсько-мовній „Правд'і Украін'и" і в „Радянській Україні".

Чергові вибори академіків і членів-кореспондентів цього року проголошено у згаданих часописах 11 і 13 липня і через два місяці після того президія АН надрукувала в „Радянській Україні" у числі з 18 вересня ц. р. список кандидатів для виборів академіків і членів-кореспондентів АН УССР, „висунутих і підтриманих науковими закладами, громадськими організаціями, групами наукових працівників та окремими особами". В цьому списку є всього 4 кандидати на академіків і 23 кандидати на членів-кореспондентів.

Кандидатами в академіки запропоновано тільки одного доктора технічних наук — директора Інституту елекрозварювання Бориса Патона (він же лавреат Сталінської і Ленінської премій) і трьох докторів історичних наук: проф. Івана Крип'якевича зі Львова, директора суспільних наук АН, проф. Федора Лося, завідувача відділу історії капіталізму в Інституті історії капіталізму при Інституті історії АН і проф. Миколу Супруненка, завідувача відділу історії радянського суспільства в Інституті історії АН. Більше достойних стати академіками в усій Україні не знайшлося. Не було теж, як виходить, кандидатів в академіки з інших наукових ділянок.

Кандидатами в члени-кореспонденти запропоновано вчених із таких спеціяльностей: двох з експериментальної ядерної фізики — Олександра Ахієзера та Митрофана Пасічника, трьох з математичної фізики — Юрія Митропольського, Остапа Парасюка та Георгія Положія, двох з радіофізики й електроніки — Семена Брауде та Олександра Усікова, одного з альґебри — Віктора Глушкова, трьох із спеціяльности Історія України радянського періоду — Степана Королівського, Павла Лаврова, Михайла Рубача і Миколу Супруненка, чотирьох із спеціяльности Історія України періоду февдалізму — Андрія Введенського, Володимира Голобуцького, Івана Гуржія і Констянтина Гуслистого, одного із спеціяльности Економіка — Олексія Нестеренка, двох археологів — Сергія Бібікова і Мартіяна Смішка, трьох істориків української літератури — Петра Волинського, Степана Крижанівського і Леоніда Новиченка й одного літературознавця і теоретика соціялістичного реалізму — Миколу Шамоту. Коли брати загально, то кандидатами в члени-кореспонденти Академії Наук УССР запропоновано — 10 істориків, 8 фізико-математиків, чотирьох літературознавців і одного економіста. Разом з кандидатами в академіки запропоновано в нові члени Академії Наук 12 істориків (один висунутий одночасно в академіки і в члени-кореcп.), 9 фізико-математиків, чотирьох літературознавців і одного економіста.

Уже самий цей склад кандидатів виявляє як не можна краще всю вдержувану штучно Москвою обмеженість української науки під совєтським режимом. Незаступлені цілком у проголошеному списку такі важливі ділянки, чи пак спеціяльності, як мовознавство, етнографія й антропологія, мистецтвознавство, геологія, географія, геофізика, зообіологія, ботаніка, медицина, статистика, право, соціологія, філософія, сходознавство та інші. Ця обмеженість наявна навіть і в найбільшій групі кандидатів — із спеціяльности „історія". Немає поміж цими істориками ні одного з дослідників світової історії, ані теж навіть хоч би й одного спеціяліста з історії такого важливого періоду з історії України, як історія Київської Руси, не кажучи вже про дослідника проблеми виникнення української народности. Коли йде про літературознавців, то немає поміж ними ні одного дослідника старої української літератури Київської доби. Ця ділянка, як і дотичні ділянки з історії України, „зарезервовані" виключно для російських учених, академіків і членів-кореспондентів Академії Наук СССР. Якщо вкінці пригадати, що більшість фізико-математиків з-поміж запропонованих в академіки і в члени-кореспонденти АН — не-українці і що вони друкують свої праці виключно російською мовою, то без ніякого перебільшення можна ствердити, що українську науку в Українській ССР зведено на ділі до двох ділянок — новітньої, здебільша совєтської вже, історії і такої ж історії літератури.

О. Р.

о. П. Фалько

ВІДДІЛ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОБОРОНИ

Як подає німецький часопис „Франкфуртер Альґемайне", міністерство оборони Західньої Німеччини виготовило проєкт психологічної оборони проти просякання комуністичних впливів і пропаґанди. Проєкт цей має бути внесений до Бундестаґу на обговорення по закінченні літніх вакацій. Автором проєкту є підполковник Міттельштедт — недавній поворотець з полону в Совєтському Союзі, який пережив там нелюдські знущання й добре пізнав тактику ворога. Міністер оборони Штравс переконаний, що така психологічна оборона є необхідною в обличчі назріваючих подій і ставить своєю метою запізнати населення Союзної Республіки з стосованими комуністами методами духової „обработки".

Річний бюджет запроєктованого Відділу Психологічної Оборони має становити 8 мільйонів марок. Відділ проєктується як автономна одиниця, не пов'язана з іншими подібними оборонними організаціями, але співпрацюватиме він у першу чергу з контррозвідкою ген. Ґеллена (Бундеснахріхтендінст). Завданням ВОП буде боротьба зі злочином державної зради та моральним розкладом, що його вносить комуністична пропаґанда серед населення. Відділ буде зорганізований за взірцем американської аґенції Анконвеншенел Ворфер, т. зв. П'ятого Бюра французького генерального штабу і подібних інституцій Швайцарії та Швеції.

На підставі переведеної аналізи міністерство оборони стверджує такі форми комуністичної розкладової праці:

1. Безпосередня пропаґанда (брошури, газети, журнали, як, наприклад „Ді Касерне", призначені для бундесвери). Однак, з огляду на неприхований комуністичний зміст, ця пропаґанда залишається без впливу на вояків відродженої німецької армії.

2. Пропаґанда через фальшування (сфальшовані накази, неправдиві чутки, вигадані любовні листи до вояків і т. п.).

3. Шептана пропаґанда, яка спирається на відомостях, подаваних пресою совєтської зони.

4. Пропаґанда, ведена трьома сотками т. зв. „тарнорганізацій", які ще й досі діють леґально на терені Союзної Республіки.

Відділ Психологічної Оборони буде покликаний власне для боротьби зі згаданими формами комуністичної пропаґанди, звертаючи особливу увагу на четверту, бо діяльність „тарнорганізацій" скерована на поодинокі професійні групи, передусім робітництво та інтеліґенцію.

Проєкт міністерства оборони міцно акцентує наслідування американського „Анконвеншенел Ворфер", але різниться від нього тим, що не є обмеженим лише військовою ділянкою і охоплюватиме всі прояви й ділянки публічної опінії.

Міністер Штравс передбачає, що ВПО з часом перетвориться в самостійний департамент, який співпрацюватиме з бюром союзного канцлера, департаментом преси та з міністерствами оборони, загальнонімецьких справ, внутрішніх і закордонних справ. Праця департаменту буде децентралізована і спиратиметься на демократичні групи й організації, що існують на терені Союзної Республіки. Міністерство оборони сподівається підтримки також опозиційних партій і профспілок. Парлямент, краї і громади мусять зрозуміти велике значення запроєктованого Відділу Психологічної Оборони, про який до часу затвердження його парляментом говориться лише натяками.

Іванна Савицька

ВИХОВНЕ ЗАВДАННЯ МАТЕРІ

(3)

Приступаємо до третьої категорії наших дітей, до доросту. Стара приповідка каже:

„Чого не навчився Івась, не навчиться Іван"

Дитина, проваджена добре змалку і в роках початкової та середньої школи, має всі завдатки на корисну, здорову й пожиточну молоду людину.

Виховувати молодь в її 17-19 роках це річ цілковито даремня, — а проте мати все ще там і тут має вплив на свої діти, може порадити чи відмовити від чогось, може піддати добру суґестію, може і мусить стежити за дочками доти, аж поки вони не створять собі власних родин.

Опіку над синами повинні розгорнути батьки.

Мати дуже часто є безрадна, дуже часто є трактована як така, яку треба вчити і відзвичаювати від старомодних поглядів. Лише силою своєї любови і любови дитини до себе може мати запобігати в поодиноких складних проблемах і ситуаціях.

Приналежність до рідних виховних товариств і участь доросту у збірному, добрим проводом контрольованому товариському житті, приносить корисні наслідки саме тепер, коли молоді люди стають більш самостійними, сами деколи заробляють і мають нагоду видати гроші на непотрібні речі.

Живемо в атмосфері хворобливого вибуяння різних молодечих банд, що під „скромними" назвами „клюбів скорпіона" чи „червоної рукавиці" обмотують податний на зло молодняк і тягнуть з нього всі здорові соки.

Наша українська доростаюча молодь має де себе виявити. Цілий ряд виховних і виховно-політичних організацій, спортових товариств, хорів, літературно-мистецьких гуртків лише чекають на нових членів, готові обнизити їм членські внески до мінімуму. Але, коли трапляється таке, що чиюсь дорослу вже дитину виберуть на голову організації чи на члена управи, розумна мати не робить з того приводу трагедій ані вимівок, мовляв, — ти до того не надаєшся, ти не маєш часу, ти того не зумієш.

Треба дати нагоду проявитися молодій людині, дати їй якийсь шанс і навіть допомогти часом у складних організаційно ситуаціях.

З другого ж боку, дорікання молодим людям, що їх нікуди не вибирають, що вони не відіграють провідних роль у суспільному чи товариському житті, дуже від'ємно впливає на самопочуття молодих, відбирає охоту до праці і витворює почуття меншовартости.

Для розваг, самоосвіти і поширення круґозору нашого доросту маємо в цій країні прегарні музеї, багаті бібліотеки, ґалерії картин, оперу, концерти, балети, театральні вистави, добрі фільми, з яких багато дечого можна скористати. Наше, українське життя, хоч і бідніше формою, зате багате змістом, і його не слід знецінювати перед молоддю.

„Стипендіяда"

Є ще одна проблема, яку під кінець хочу порушити. Це — сучасна загальна „епідемія" чи психоза під назвою „стипендіяда".

Деякі матері прямо хворіють на пункті стипендій. Амбіції цих матерей подразнені до такої міри, що вони загрожують дітям всіма можливими карами, коли тим не вдається дістати стипендії. Витворилася така атмосфера, що ті діти, які не мають стипендії, нічого не варті, є поза скобками всього. Знову ж ті, які мають стипендії, збирають на свої голови незаслужені докори і найрізнородніші плітки.

Тим часом стипендії, хоч з-правила і є нагородами за пильність і талант, інколи приходять дорогою припадків, льосування, збігу обставин чи хоч би щастя.

Буває таке, що на одну стипендію припадає шість кандидатів з рівними шансами, і чиє щастя, того й стипендія. Наслідки „стипендіяди" такі, що молоді студенти гайскулів психічно заломлюються, коли їхні оцінки не всі є на „А". Знову ж інші зражені докорами і вигадками заздрісних людей, розчаровуються в оточенні і гублять віру у власні сили.

Стипендія — це, без сумніву, добра річ, але, коли її немає, при ощадному житті, можна дати раду шкільним оплатам. Треба тоді відмовити собі модних одягів, дорогих вакацій і деяких приємностей. Ніяка жертва для власних дітей не є завелика. (Родини із більшою кількістю дітей тут не враховуються).

В краю мало хто користав із стипендій, а молодь студіювала і діставала дипломи.

Єдиним університетом, який дає нашим дітям постійні стипендії, це — хатній університет. Завданням матерей є, щоб їхні діти покінчили його із вислідом: „маґна кум лявде".

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ ДОПОМАГАЮТЬ УВУ

Українська преса в ЗДА вже повідомляла про те, що сюди прибув проф. д-р Іван Мірчук, ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені. Поїздка ця зв'язана з акцією інформації українського заморського громадянства про цю нашу високу школу та про потребу постійної її підтримки. Відомо бо, що УВУ, який користується в Німеччині правами іншими самими, що й німецькі університети і що має серед чужинців добре ім'я і повагу, серед українського громадянства у вільному світі не користується ще тією увагою й опікою, на яку заслуговує. В нас усе ще існує помилковий погляд, що, мовляв, це справа самих зацікавлених науковців чи студентів, а не справа загальногромадська.

Ще минулого року виникли були на ці теми розмови між американськими представниками УВУ і нашими мистецькими колами. Доцінюючи вагу цієї нашої культурної установи, українські мистці в ЗДА схотіли і з свого боку чимсь допомогти нашому університетові, і ось так виник плян зібрати деяку кількість мистецьких творів на цю ціль. Цей проєкт уже здійснено і зібрано ряд вартісних творів малярства, скульптури і графіки наших найвизначніших мистців; між тими творами є й речі, що переступають вартість 100 долярів.

Тепер американський комітет допомоги УВУ думає, що найкраще буде, коли ці твори будуть не просто розпродані, а розіграні як нагороди між тими, що складуть свої добровільні датки на потреби УВУ. Тобто, українські мистці тепер чекають, щоб наше громадянство своєю чергою відгукнулося на цю акцію.

Тут мусимо з признанням зазначити, що на цю акцію між мистцями відгукнулися мистці не тільки в ЗДА, але й в Европі. Отак мистці Грищенко, Крук, Гуцалюк і ін. дали свої твори на цю ціль. Ця акція була переведена незалежно від внутрішньо-організаційного допомогового фонду Об'єднання Мистців, на який мистці щороку складають свої твори.

Сподіваємося, що ця ідея допомоги українському університетові знайде серед українського громадянства такий самий відгук, як і серед кіл наших мистців.

С. Гординський

КУДИ МЕНЕ КЛИЧЕШ . . .

Куди мене кличеш ночами,
Весняна тривого моя,
Вологими маниш вітрами
В гаї і широкі поля?
І я підіймаюся з ліжка,
З тривожним прощаюся сном,
Черемха моя білосніжна
Цвіте в забутті під вікном.
А серце у мене —
не камінь —
До квітчаних тягнеться крон:
Цвіти і білійся ночами
І юність бери у полон.
Та хто ж мені каже,
що більше
Черемхи не буду ламать,
Не слухати радісних віршів,
Веселих пісень не співать,
Ще весни,
і весни,
і весни
Мені посилають привіт.
І юність шалена воскресне
В цвітінні черемхових віт!

СТЕПАН БУДНИЙ

Тернопіль, 1958

Наталія Дорошенко-Савченко

ПАКИ Й ПАКИ ПРО „ПРОСВІТУ"

(2)

— „Прошу дуже" — відповіла я і звернулась до слухачів: „Спокійно, а тепер розгорнемо бібліотечні інвентарі й будемо вчитися, як в них записувати книжку" . . . Так часто приходилося переключатися з одного предмету на невинний інший. Особливо це стосується незабутнього секретаря „Просвіти" в роках 1938-1939 бл. п. Миколи Дужого.

А ось малюнок ставлення сільської молоді до „Просвіти". Бібліотечні курси в Зборові, на яких працював пізніше також Микола Дужий, читаючи лекції про позашкільну освіту та викладаючи історію української літератури. Я беру, крім фахових предметів, ще й історію України. Мороз — понад 30° Цельсія, буря, заметіль. Кандидати на сільських читальняних бібліотекарів і освітніх працівників прийшли пішки з доокоуличних сіл. Курси відбуваються у неопалюваній залі театру філії „Просвіта". Курсанти сидять у кожухах, тупцюють ногами, потирають руки, але слухають уважно. Час від часу я командую: „Встати, руки вгору, вниз, перед себе, обхоплювати себе обома руками: раз, два, три"... Трохи розгріваються й оживають . . . Отак то було. Але ніхто не втікав додому грітися на печі, а мужньо всі пробули до кінця. Ще й улаштували тут же закінчення курсів із „Святом книжки", з виставою й виставкою книжок. Це — тільки один фраґмент, а їх було більше. Між іншим, тямлю, що в день закінчення була страшна завірюха, мороз, і один з курсантів поїхав у якійсь справі додому. І ось, не зважаючи на таку негоду, з'явився він на ровері, і в залі ми його привітали оваціями, а він: „Та що тут такого, що тут такого, а як наші батьки билися за Україну, то гірше мучилися . . ." Таке ставлення підносило нашого духа й додавало охоти до праці.

У відповідь на зневажливі вигуки декого „просвітянщина", згадаймо й просвітню роботу по таборах полонених з часів першої світової війни — роботу Союзу Визволення — роботу Союзу Визволення України. За взором тієї ж „Просвіти", организувалося там лекції, вистави аматорських гуртків, курси для неграмотних тощо. В результаті з тих полонених, вилонилися Синя й Сіра дивізії, які пішли боронити Україну, захищати молоду Народну Республіку від большевицької навали. От результат позашкільної освіти!..

І це все заслуга „Просвіти", її кличів: до освіти, до волі й самостійности!

Між іншим, до самоосвітніх і національно освідомчих змагань належить залучити й колишні „чайні" для робітників, що організувалися силами нашого свідомого ідейного жіноцтва. Виникли вони спочатку в Києві, а потім і в інших більших містах України. Царський режим дозволив існувати тим організаціям під невинною назвою „Чайна". Тут робітникам читали вголос книжки, вчили грамоти тощо. Попри те була й добродійна робота. Вона викликалася потребою, а також служила пропаґандивним засобом, щоб притягти до „чайних" більше робітників. А в цій роботі була таки прикладом львівська „Просвіта". З таких „чайних" пізніше вийшло досить багато свідомих українців.

Вибухла друга світова війна. Німці, на догоду своїм союзникам-большевикам, скасували Т-во „Просвіта", порозв'язували всі читальні. Але „Просвіта" не здалася, боролася далі, прибравши назву „Українське Освітнє Товариство". Знову наша земля вкрилася читальнями, філіями. Творилися такі УОТ й по таборах ДП в Німеччині. Доводилося й мені виїздити на виклади таких курсів. Одного разу, забула де, гостив нас св. п. капітан-ляйтенант С. Шрамченко — командант табору.

Що просвітня робота серед українського громадянства потрібна ще й тепер, доводять різного роду курси й тут, в ЗДА. Взяти хоч би курси українознавства на „Союзівці", а також серед молодечих організацій. Різниця тільки та, що тут все це може відбуватися спокійно, наші визвольні ідеї можна ширити без боязні арештів, судів, причіпок, як то було у Львові. Проживаючи тепер на американській землі, бувші львов'яни напевно пам'ятають як шовіністична польська молодь двічі „відзначилася" на превеликий собі сором: в 1922 р. підкинувши під будинок „Просвіти" бомбу, а в 1938 р. у річницю здобуття Львова вирушивши в наступ проти всіх українських установ, в першу чергу проти „Просвіти". Наше студентство мужньо відстояло і „Просвіту" й інші українські установи, а також катедру св. Юра. Під час другої світової війни могли ми оглядати зруйноване й зґаньблене православне кладовище в Холмі. Могили на тому кладовищі порозривані, труни розбиті, а кості похованих розкидані. Отак то ґрасували „орлєнта польскє". Між іншим цієї ганебної справи доконали учні восьмої гімназійної кляси під проводом свого педагога. Поляки любили хвалитися своєю лицарськістю, а перед другою світовою війною бундючно заявляли: „Ми сільні, зварці і ґотові". Так, вони завжди були такі, коли виступали проти безборонних українців. Навіть тут, в ЗДА, через своє радіо повторюють шовіністичні гасла, а що ж то було там, де влада спочивала в їх руках. Та все ж „Просвіта" працювала, в муках творила нові свої станиці і провадила в них національно-виховну роботу.

І це все має піти в забуття? І українське громадянство, що зажило на вільній землі в ЗДА перейде байдуже попри таку подію, як 90-річний ювілей?. Невже ж не покажемо американцям, не похвалимося перед ними, та й не тільки перед ними, а й перед іншими народами, що ми — не вчорашні, що під покровою „Просвіти" розцвітала пишним цвітом наша культура, що сільська інтеліґенція, яка вийшла з „Просвіти", працювала в різних напрямках на добро своєї нації, а коли прийшла пора, то взялася й за кріс, щоб боронити свою волю, свою правду, та й тепер ще проливає свою кров в рядах УПА.

Постає питання; хто ж повинен виявити ініціятиву в справі організації цього ювілею? Чуються голоси, що це належало б НТШ, яке є прямим наслідником „Просвіти" у Львові . Можуть також виявити ініціятиву й тутешні „Просвіти", а може й УВАН? Гадаємо, що хтось із названих товариств зацікавиться й зробить початок справі. А наша ідейна многонадійна молодь усіх відтінків напевне не відмовить своєї технічної допомоги, як це завжди бувало в рідному краю. Не забракне й референтів: тут же цвіт науки й культури. Перебувають також у ЗДА й колишні працівники „Просвіти", як члени Освітньо-Організаційного Відділу у Львові і колишні інспектори: пп. Петро Петрик, Володимир Гафткович, п. Волосянський. На жаль, нещо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ. СКРІПЛЮЙТЕ ГОЛОС УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ, ПОШЛІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

ПІДГОТОВКА ДО ВІДКРИТТЯ МУЗЕЮ, АРХІВУ Й БІБЛІОТЕКИ ОбВУА

На одному з засідань Управи ОбВУА у Филаделфії автор цих рядків порушив справу потреби заснування Музею, Архіву й Бібліотеки Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА). Цей проєкт опісля схвалили Загальні Збори Відділу і Головна Управа ОбВУА. Сьогодні йде підготовка до відкриття Музею, Архіву й Бібліотеки ОбВУА у Филаделфії. Йде про збереження всіх матеріялів про збройну боротьбу українського народу за Самостійну Державу від найдавніших часів, а з окрема з початком першої світової війни, від часів творення новітньої української збройної сили в рядах Січових Стрільців, Української Галицької Армії та Армій УНР, опісля в УВО, Карпатській Січі, І-ій Українській Дивізії УНА та УПА. Йде про збереження української військової літератури, книжок, брошур, журналів, часописів, відозв, листівок, летючок, ілюстрацій, фотографій, рукописів та всіх других матеріялів, зв'язаних з боротьбою українського воєцтва. Організатори Филаделфійського Музею, Архіву та Бібліотеки ОбВУА мають на цілі збирати також загальноукраїнську літературу, це значить всі українські видання, журнали та часописи, а також утворити відділ Українського Пласту і взагалі молодечих Організацій та влаштовувати щороку кілька вистав з приводу різних подій в українській історії. М. і. з приводу 22 січня, свята Шевченка, Листопадового Зриву, свята Слуги Божого Митрополита Шептицького та інші.

Правдою є, що вже існують в ЗДА Музеї, які зберігають подібні матеріяли, одначе ніяк не є на перепоні, щоб таке велике скупчення української іміграції, як Филаделфія, теж зайнялася заснованням власного Музею, Архіву та Бібліотеки, бо кожний Музей має інші можливості збирання матеріялів, а крім цього головно йде про те, щоб уможливити доступ місцевій українській молоді парохіяльних шкіл, гайскулів, шкіл українознавства та студентам високих шкіл, як також поодиноким місцевим науковцям, журналістам та зацікавленим особам до різних матеріялів і користати на місці з надбання українського Музею, Архіву й Бібліотеки. У Филаделфії є багато українців, які мають цінні матеріяли, яким грозить знищення. М. і. річники „Свободи", „Нового Шляху", „Розбудови Нації" та різні книжки, які хотіли б передати ці матеріяли у відповідальні руки для збереження та для користування українському загалові у Филаделфії.

При тій нагоді треба з вдячністю підкреслити, що на зустріч плянові заснування Музею, Архіву й Бібліотеки ОбВУА прийшов д-р В. Ґалан, президент ЗУАДК, який згодився дати приміщення в домі ЗУАДК. Справу заснування М. А. і Б. ОбВУА підтримав б. голова Відділу ОбВУА побр. М. Алексевич, а тепер живо цікавиться здійсненням пляну новий голова Відділу ОбВУА побр. д-р А. Княжинський, який віддано йде на зустріч Комітетові. Отож плян стає дійсністю. Йде підготовлення до відкриття Музею Архіву й Бібліотеки ОбВУА, яке відбудеться 2-го листопада 1958 р. з приводу святкування 40-ліття Листопадового Зриву, в 1 г. по пол. в домі ЗУАДК при 866 Н. 7-ма вул. Промову виголосить д-р В. Ґалан, голова Головної Управи ОбВУА. Того самого дня від 9-ої рано до 6-ої веч. відбудеться **Виставка** української військової літератури та всяких інших матеріялів про збройну боротьбу українського народу за Самостійну Державу.

Заснованням та відкриттям Музею, Архіву та Бібліотеки ОбВУА, як також Виставкою займається окремий Комітет під проводом побратимів Миколи Вайди, Івана Даньківського та Євгена Рудого.

Микола Вайда

ВРАЖЕННЯ З КОНЦЕРТУ БАНДУРИСТІВ

Між нами засвоїлась не зовсім здорова звичка. Ось, наприклад, хоч губернатор Рибікоф і не є диктатор, але в газетах дехто доводить, що так воно є. Звичайно, він від цього не вмирає, а, навпаки, ставить знову свою кандидатуру. У нас же всяка критика, хоч би вона була найздоровіша, немислима. Але я собі дозволю висловити свої враження про капелю, бо думаю через це вона не розвалиться.

Вийшов я із концертової залі не знати чому, майже розчарований. Може тому, що десять прожитих років роблять своє, але мабуть не з тої причини. Сьогоднішна Капеля недорівнює колишній, вже не кажу Київській, а таборовій. Коли взяти під увагу голосовий матеріял, те, що вона співає сьогодні, є абсолютно замало. Адже ж є у неї такі шедеври як М. Мінський, Тисяк, М. Буховський і інші, є всі дані, щоб задовольнити модерного, західнього слухача. Сидіти вічно на „Від Києва до Лубень" — неможливо, треба розвивати поважніші речі, як от „Байда" чи „Закувала та сива зозуля", бо тут полонять складність та різноманітність музики, якими безумовно західній слухач може любуватись. Звичайно, не можна зовсім усувати народних пісеньок, але ні в якому разі вони не повинні бути більшістю в репертуарі.

Колишня Капеля все таки мала хоч дві пісні іншими мовами, сьогодні ми не почули ні одної. А уявіть собі, коли б німець чи француз зачув від Капелі хоч одну простеньку пісеньку його мовою, як би він реаґував!

Італійська мова все ще є панівною у музиці. І чому б наші бандуристи не могли хоч би одної пісні співати цією мовою? До того ж, італійська мова найбільш подібна до нашої, з нею найменше клопоту у вимові і письмі. А цю мову зрозуміють і в Еспанії і в Портуґалії.

Англійська мова, світова, а до того ми живемо в англійському світі і всі до деякої міри нею володіємо. Отже, знову без великих труднощів Капеля в своєму репертуарі могла б мати й англійські пісні. Те саме відноситься і до французької мови, яку радо почули б не тільки у Франції, а й у Бельгії та Швайцарії. Про німецьку нічого й говорити, бо ж колись у таборах співала Капеля одну пісню, то ще напевно зможе й тепер.

Словом, цих кілька пісень повинно бути в репертуарі Капелі. Адже хор п. Антоновича, який складається виключно із голляндців, не кріпший від бандуристів, але враження справляє кріпше, бо співають вони нашою мовою.

Ще декілька зауваг щодо виконання. Чи не забагато уведено „скачків", тобто надто гострих обривів? На мою думку, воно виходить якось по-парубоцьки. Дисципліна трохи також задемократична, бо коли є сольо то сольо, а коли його нема, то ніхто не може свого сольо показувати. На жаль можна помітити, що дехто собі дозволяє вириватись.

Усе вище сказане — не докір, а здорова критика, бо ж найбільша опора для Капелі — це наше громадянство, отже воно має право вимагати, щоб Капеля росла і давала більше, ніж дає досі. Це знову таки не відбирає можливости їхати їй в Европу, але ми не можемо задовольнятися тим, що маємо, бо не вимагати, це значить застрягнути на місці, мовляв, і так добре. Ні, не добре! Ми мусимо думати про те, щоб було ще краще!

Гартфорд, Конн.

Олександер Самчук

● З Сіяму видалили совєтського дипломата Хайрулама Шалхарова, не оприлюднивши причини того розпорядку. В урядовому повідомленні сказано тільки, що він „порушив приписи безпеки".

ВІЙСЬКО ЗДУШИЛО ЗАКОЛОТ В БОЛІВІЇ

Ля Паз, Болівія. — 21 жовтня вибухла револьта протиурядових елементів, але військові армійські частини легко її зліквідували. Під час кількагодинних боїв вбито 3 особи, а дві особи були поранені. Урядові чинники не подають, скільки осіб заарештовано. Представник уряду президента Гернана Сілеса Зуазо заявив, що вповні вдалося опанувати ситуацію. Змовники почали бунт в 4,30 вранці і хотіли вхопити в свої руки членів уряду та провідників революційного руху. Але їм вдалося дістати в свої руки губернатора провінції Ля Паз Гумберта Вілляра, якого пізніше звільнено, не спричинивши йому жадної шкоди. Змовники хотіли звільнити в'язнів, але їм це не вдалося.

● **В обширі Північного бігуна** Совєти перевели, почавши від 30 вересня ц. р., вже восьмий експериментальний атомовий вибух. Совєтський уряд промовчав всю ту серію експериментів, потвердивши її переведення лише після того, як повідомила про це американська Комісія атомової енергії.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149 2nd Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 24-го жовтня ц. р., відбудеться в приміщеннях Клюбу авторський вечір Лева Яцкевича, який читатиме свої нові твори. Початок о год. 8-ій вечора.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на її фонд та на фонд її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 3.

Е. Дудар, Монсан	$ 10.00	А. Беднарчик, Менчестер	2.00
О. Дубчак, Голйок	10.00	Г. Недільський, Коговс	2.00
Д-р В. Панасюк, Вайнесбурґ	10.00	Д-р С. Горок, Дітройт	2.00
М. Сухорський, Елизабет	10.00	І. Лобур, Арнолд	2.00
М. Бобенчук, Н. Белмор	10.00	Н. Захарючук, Ню Бостон	2.00
І. Ґерчук, Торонто	10.00	С. Савка, Ню Йорк	2.00
Р. Лукашевський, Шикаґо	5.00	Н. Шгура, Лейквуд	2.00
Д. Горбай, Флашінґ	5.00	В. Федік, І. Орендж	1.25
И. Волк, Трумбул	5.00	Ю. Кононів, Ірвінґтон	1.20
М. Яремчук, Рачестер	5.00	О. М. Куземська, Фила.	1.00
Г. Гусяниця, Йонкерс	5.00	П. Сороколіт, Ірвінґтон	1.00
Т. Лавар, Енедл Біч	5.00	Т. Колесник, Спрінґфілд	1.00
Д-р Р. Смик, Кол Сіті	5.00	К. Креховецький, Ню Гейвен	1.00
В. Галичин, Рінґовс	5.00	Б. Загайкевич, Кренфорд	1.00
М. Кульчицький, Ст. Луїс	5.00	І. Кефор, Ню Йорк	1.00
І. Лазорик, Ню Йорк	5.00	О. Чапельський, Енн Арбор	1.00
В. Дідик, Дітройт	5.00	Х. Марценюк, Шикаґо	1.00
А. Шеґера, Менвіл	5.00	А. Смішко, Ню Йорк	1.00
Д-р М. Зарицький, Бруклин	5.00	Р. Федорів, Шікопі Фолс	1.00
Інж. В. Г. Глазков, Ню Йорк	5.00	С. Зарічний, Джерзі Сіті	1.00
Н. Андрейчин, Малборо	5.00	Д. Січ, Трентон	1.00
М Провода, Вудсайд	4.00	В. Кикіш, Шикаґо	1.00
М. Мота, Торонто	4.00	І. Рибак, Шикаґо	1.00
Г. Селестак, Гастінґс	3.00	о. А. Мельник, Филаделфія	1.00
Д. Онищак, Бріджпорт	3.00	С. Мушинський, Линдгурст	1.00
О. Качмар, Бутвин	3.00	М. Нейко, Ню Бритейн	1.00
В. Ґермак, Сафферн	3.00	М. Даниленко, Филаделфія	1.00
Н. В. Винник, Денвер	3.00	М. Крат, Гемтремк	1.00
В. Мущинка, Филаделфія	3.00	Г. Дорош, Шикаґо	1.00
В. Сковрон, Роял Овк	3.00	Г. Гнат, Нюарк	1.00
А. Тарадайка, Гантінґтон	3.00	І. Гомайчак, І. Рутерфорд	1.00
В. Андрус, Нортгемптон	3.00	М. Малиновський, Бетлегем	1.00
П. Фуртак, Шикаґо	3.00	М. Долошицький, Елизабет	1.00
И. Крутиголова, Клівленд	3.00	В. Зовнір, Бруклин	1.00
С. Загрибельний, Ню Йорк	2.00	А. Капій, Атко	1.00
Т. Лос, Аллентавн	2.00	Н. Ільницький, Дітройт	1.00
Ф Лукіянович, Филаделфія	2.00	Н. Галатин, Вітєфілд	1.00
В. Авраменко, Ню Йорк	2.00	С. Мандрика, Річмонд	1.00
Е. Корнат, Елмгурст	2.00	І. Науменко, Віллімантик	1.00
В. Бих, Бруклин	2.00	Д. Чайка, Джерзі Сіті	1.00
И. Ревеґа, Ню Йорк	2.00	О. Червінський, Вунсакет	1.00
М. Багрій, Шикаґо	2.00	І. Пастух, Ірвінґтон	1.00
М. Богонік, Береа	2.00	А. Лис, Флашінґ	1.00
А. Тарас, Геркімер	2.00	С. Дзера, Стейплетон	1.00
Н. Мороз, Бентлейвіл	2.00	З. Дончук, Филаделфія	1.00
Н. Солодкий, Дітройт	2.00	В. Головатий, Нюарк	1.00
С. Пуців, Менчестер	2.00	І. Вишиваний, Ню Йорк	1.00
В. Біґун, Пеорія	2.00	Н. Пециль, Скрентон	1.00
А. Данчук, Лівінґстон	2.00	С. Асавляк, Нюарк	1.00
Є. Піндичук, Гемден	2.00	І. Мельник, Плейнс	1.00
А. Бурбела, Бейон	2.00	С. Сідлярчук, Бостон	1.00
Д-р М. Кориллів, Бр. Мілс	2.00	Р. Мартинюк, Шикаґо	1.00
І. Чічіля, Раншав	2.00	А. Зінський, Олифант	1.00
И. Г. Цибульський, Сейр	2.00	Н. Забих, Дарел	1.00
М. Сороколіт, Ірвінґтон	2.00	Н. Н., Филаделфія	1.00
Г. Салюк, Джерзі Сіті	2.00	П. Буковінський, Бейон	1.00
І. Беновськтий, Балтімор	2.00	С. Драґан, Шикаґо	1.00
С. Бартко, Ню Йорк	2.00	Д. Рубаха, Гемтремк	1.00
Ф. Савечка, Гартфорд	2.00	М. Шолдра, Джерзі Сіті	1.00
К. Липка, Вунсакет	2.00	А. Яким, Кайсер	1.00
І. Куць, Шикаґо	2.00		
Д. Фортуна, Елизабет	2.00	Разом	$ 305.45
С. Гаврилюк, Менвіл	2.00	Раніше проголошено	$ 451.00
В. Ваврів, Бронкс	2.00		
І. Давидчук, І. Тавнтон	2.00	Разом	$ 756.45

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

Повідомлення

Єпархіяльного Комітету Опіки над хворим Архиєпископом Ігорем.

Болящий Владика Архиєпископ Ігор й до цього часу перебуває в шпиталі св. Варвари, на розі 183-ої вулиці і 3-ої евню в Бронксі, Ню Йорк 57, Н. Й. Стан здоров'я не викликає якихось більших побоювань, однак і надалі вимагає пильної опіки і лікарського догляду.

На бажання окремих жертводавців ми друкуємо Другий Список збірки на поміч хворому Архиєпископові Ігореві. Цей список був виставлений в нашому Катедральному Храмі Пресвятої Тройці в Ню Йорку. Перший список був оголошений 9-го червня ц. р. і був видрукований в „Свободі", ч. 140, за 24-те липня, 1958 р. В тім списку було оголошено збірку в нашій Катедрі одною сумою. Тепер подається в подробицях. Пожертви в Храмі приймалися скарбником п. Д. Олійником, який і квитував пожертви. До церковного списку додамо пожертви, які вплинули безпосередньо до Єпархіяльного Комітету Опіки над хворим Владикою Ігорем після оголошення першого списку.

Вплинув до Комітету „Збірковий список на покриття коштів за шпиталь Владики Ігоря" 26 лютого ц. р.:

Сестрицтво Св. Ольги збірка в Церкві	$ 118.26
Парафія в Дітройті	67.00
Родина Якимовичів	25.00
Родина Трухлого	25.00
Дзюба Іван	25.00
Парафія Дітройт	21.00
Черкасевич Олекса	20.00
Діти Кузьмичів і Дарія Якимчук, з коляди	11.00
Кручко Александер	10.00
Дзівак Богдан	10.00
Олійник Дмитро	10.00
Громів Константин	10.00
Кузьмич В. і Юрій	10.00
Кревсун Іван	10.00
Саранча Яків	10.00
Владика Палладій	10.00
Халецький Федір	10.00
Шевчук Люба	10.00
Сердюк Іван	10.00
Поповиченко Фома	10.00
Знаєнко Сергій	10.00
Бартко Стефан	10.00
о. Сірик Петро	10.00
Біласюк Павло	10.00
о. Непріль Сергій	10.00
Родина Кметів	10.00
Капуста Дада	5.00
Денисенко Григорій	5.00
о. Ткачук Іван	5.00
Кахикало Марія	5.00
Свічкар Василь	5.00
Северин Олександер	5.00
Кульбіда Г.	5.00
Сова Федір	5.00
Заліско Андрій	5.00
Костюченко Дарія	5.00
Пуголовко Сергій	5.00
Ярошенко Микола	5.00
Миськів Петро	5.00
Кручко Олександер	5.00
Міненко Семен	5.00
Салівон Пелагія	5.00
Спільниченко Юрій	5.00
Кобилянський Мих	4.00
Шолухін Григорій	3.00
Самарська	2.00
Рибак Петро	2.00
Кручко Ольга	2.00
Гуцул Катерина	2.00
Михальчук Анна	1.00
Величківський Мик	1.00
Разом на цім списку	**$ 589.26**

Пожертви, зложені в Катедрі Пресвятої Тройці в Ню Йорку на руки скарбника п. Дмитра Олійника:

Катедральний Хор, з вечірки	$ 100.00
Катерина й Іван Трухлі	100.00
о. Ананія Сагайдаковський	50.00
о. Н. Литваківський з Шикаґо	41.00
о. Іван Гончарів, церковна збірка в Портленді	32.00
Петро Солівон	25.00
Степонова Євгенія	25.00
Родина Р. і Л. Придаткевич	25.00
Д-р Василь Якимович	20.00
Іван Назаркевич	15.00
Олексій Євтухів	15.00
Різдвяний Дар, А. Гончаренко	10.00
Ірина Малишко	10.00
Невідома Пані	10.00
Афан. Гончаренко	10.00
о. Василь Вулавка	10.00
Олена Ковалева	10.00
Пилип Сахнович	5.00
Галина Вілоус	5.00
Деменко Дмитро	5.00
Дмитро Вакум	5.00
Афан. Нестеренко	5.00
о. Артем Селепина	5.00
Гліб Старовіта	5.00
Іван Коровицький	5.00
М. Канцелюк	2.00
Уляна Удовиченко	1.00
Невідомо	1.00

Пожертви, що вплинули безпосередньо до Комітету Опіки:

Т-во Православ. Молоді з Коляди	$ 200.00
Консисторія УПЦ в ЗДА, чек	200.00
Платня Владики Ігоря з церкви	120.00
Збірка з параф. Дітройт	75.00
о. П. Сірик, збірка в церкві	34.00
В. Сочинський, Канада, чеком	25.00
Архиєпис. Михаїл, Торонто	25.00
Юрій і Людмила Костюки і Сава Тимчик	20.00
П. Олепір, Буенос Айрес	16.00
П. Каліщук	15.00
Н. Н., із Шикаґо	15.00
М. Клепачівський, моні орд.	10.00
М. Максимчук	10.00
о. С. Іващенко	10.00
М. Голосниченко, Клівленд	10.00
Олексій Теребус	10.00
М. Врублєвська, Шикаґо	10.00
Анна і Антон Ґрібик	10.00
Брат. Св. Покр., Б. Айрес	8.60
Софія Гаєвська	5.00
Бойко Гнат з Клівленду	5.00
Сокур Іван з Клівленду	5.00
Яременко Іван	5.00
Шкурко Іван	5.00
Побивайло Андрій	5.00
Заволович Богдан	5.00
Яків Ревуцький, Арґентина	5.00
Федір Корсун, Фила.	5.00
о. Й. Макарчук, Арґентина	4.30
Текля Кравець	2.00

Отцям Настоятелям парафій і всім жертводавцям складаємо сердечну подяку за поміч в лікуванні Брата нашого Високопреосвященного Архиєпископа Ігоря з просьбою про дальші молитви за здоров'я болящого і протовження збірок

За Комітет Опіки над хворим Архиєпископом Ігорем:
Архиєпископ Палладій,
Євген Нарушевич,
скарбник і секретар.
Адреса Комітету:
518 East 146 Street,
New York 55, N. Y.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ПАКИ Й ПАКИ ПРО „ПРОСВІТУ"

(Закінчення зі стор. 2)

давно виїхав до Европи п. Максим Брилинський, б. референт американської „Просвіти". Тут же заступник голови Головного Виділу Т-ва „Просвіта", п. редактор і тепер директор канцелярії УКК, Василь Мудрий. У Филаделфії проживає б. співредактор журналу „Життя і Знання" п. Володимир Дорошенко, а в Ню Йорку наша мила секретарка п. Марія Біскупська. В Нюарку — б. директор канцелярії, згадуваний п. Семен Маґаляс. Врешті, моя скромна особа — бібліотечна референтка при Головному Виділі й бібліотекарка Т-ва „Просвіти" у Львові. Десь перебуває п. дир. Степан Шах, перший секретар відродженої „Просвіти" у Львові й автор цінної історії „Просвіти". А скільки ж то ще є розсіяних по ЗДА б. голов філій, урядовців філій та інших працівників. Знаємо, що є тут п. Базарко, б. урядовець філії в Перемишлі. Десь є й п. Михайло Кушнір, б. урядовець філії в Станиславові. Це ті про яких ми знаємо. Отже, можна б зробити й з'їзд.

Коли згадаємо, скільки то тут відбувається різного роду з'їздів, зустрічей, навіть поодиноких випусків матуристів, різного роду гуртків тощо, то невже ж таки не зуміємо ми перевести зустріч просвітян? Це так було б цікаво для майбутньої історії української культури. Так у чому ж затримка? НТШ напевно не відмовить дати залю на академію „Просвіти", а потрібні адреси, якви бракує, подадуть наші часописи.

Чекаємо з надією, що цей голос не залишиться без відгомону, і що ювілей таки відбудеться. Але треба поспішати. Не можна відкладати до 100-літнього ювілею.

(Кінець).

Особисті прибутки американських громадян у вересні становили $ 357,500,000,000

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що особисті прибутки американських громадян в місяці вересні ц. р. виносили 357,500,000,000 долярів в річному відношенні, т. зн. збільшилися на 1,400,000,000 долярів в порівнянні з серпнем ц. р., коли вони виносили 356,100,000,000 долярів. Це збільшення особистих прибутків настало внаслідок збільшення числа затруднених і збільшення тижневого числа годин праці в фабриках, які продукують товари тривкої вартости. Департамент торгівлі вважає особисті прибутки американців у вересні за рекордові, хоч прибутки з липня становили аж 358,800,000,000 долярів, але те липневе збільшення прибутків сталося тому, що тоді відразу виплачено поштовикам і федеральним урядовцям збільшені платні, починаючи від січня ц. р. Збільшені заробітки в металевому промислі — одна з причин збільшених особистих прибутків.

Короткі Вістки

● Джон Пірмен, мурин з острова Трінідаду (Західня Індія), якого минулого місяця важко побили в протимуринських заворушеннях у Лондоні, вернувшись на острів, заявив, що Лондон перетворився у „в'язницю для кольорових людей". Хоч расистські заворушення в столиці Великобританії припинились, проте мурини бояться виходити ввечері на вулицю, бо ватаги білих расистів все ще бушують у муринських дільницях.

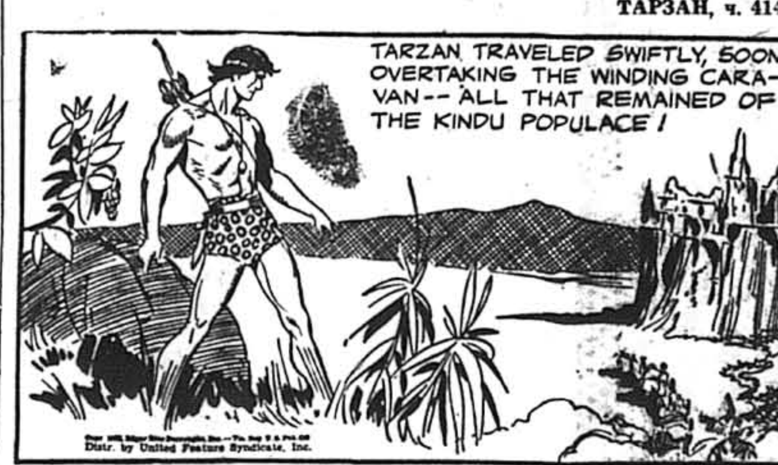
● Д-р Джілберт Дж. Даллдорф із Крайової Фундації для Поборювання пістряка заявив: „Теорія про те, що пістряк спричиняють віруси, є покищо тільки теорією, бо досі ще не вдалося знайти переконливого причинового зв'язку між вірусом і цією недугою".

Український Народний Союз це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і своїх рідних матеріяльно. Це значить, бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи.

Посмертні Згадки

АННА ФІҐУН, членкиня Від. 173 УНСоюзу у Вілмінґтоні, Дел., померла 7-го жовтня 1958 р./ на 70-му році життя. Покійна нар. в с. Адамівка, пов. Ярослав, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Стефана, довголітнього секретаря цього Відділу, 2 доньки, 4 синів, внуків і правнуків. Похорон відбувся 11-го жовтня 1958, з церкви св. о. Миколая, на кат. цвинтар. — В. Й П!
П. Щирба, секр.

ТАРЗАН, ч. 4149. Зловісні очі.

Тарзан швидко мандрував, незабаром наздоганяючи задихану каравану... в якій були всі, що залишилися з населення Кінду

Його привітали знайомі постаті: капітан поліції та начальник станції Бема — Сем...

І третя особа, яка стояла недалеко, нервово обсервувала його прихід.